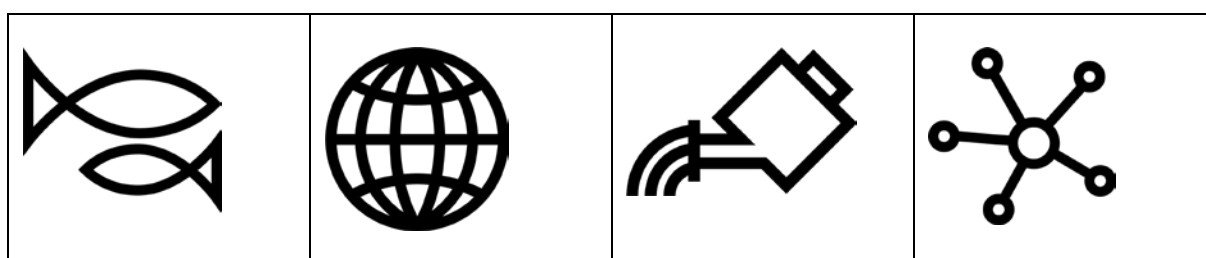

Årsrapport 2020

V O X
D Y R Ø Y

Et attraktivt lokalsamfunn i vekst

Innledning

Følgende er årsrapport for år 3 i omstillingsarbeidet i Dyrøy kommune. Rapporten går til eierne, Troms fylkeskommune og omstillingsteamet i Innovasjon Norge. Årsrapporten gjøres offentlig tilgjengelig via våre nettsider.

Omstillingsprogrammet ble i fylkesrådets møte 1.12.2020 forlenget i tre nye år for perioden 2021-2023, ut fra følgende vedtak:

- Fylkesrådet i Troms og Finnmark fylkeskommune tar midtveiseevalueringen av omstillingsprogrammet til Dyrøy fra Oxford Research datert 26.05.2020 til orientering.
- Fylkesrådet vedtar på bakgrunn av midtveiseevaluering å forlenge omstillingsprogrammet i Dyrøy for nye 3 år og til sammen 6 år.
- Omstillingsprogrammet forlenges for perioden 2021-2023.
- Fylkesrådet poengterer viktigheten i det videre arbeidet å etablere gode systemer for monitorering av arbeidsplasser i siste del av omstillingsperioden.
- To år før avslutningen av omstillingsprogrammet bør kommunen og omstillingsorganisasjonen starte en prosess for å få på plass et utviklingsapparat som skal ta dette viktige arbeidet videre når den ekstraordinære omstillingsperioden er over.

Omstillingsprogrammet finansieres av Troms og Finnmark fylkeskommune med 3 millioner og Dyrøy kommune med egenandel på 1 million årlig. Fylkeskommunen har observatørstatus i styret.

Omstillingsarbeidet kvalitetssikres av Innovasjon Norge, som har en representant i styret. De har utarbeidet metodikk for omstillingskommuner, som finnes på www.regionalomstilling.no

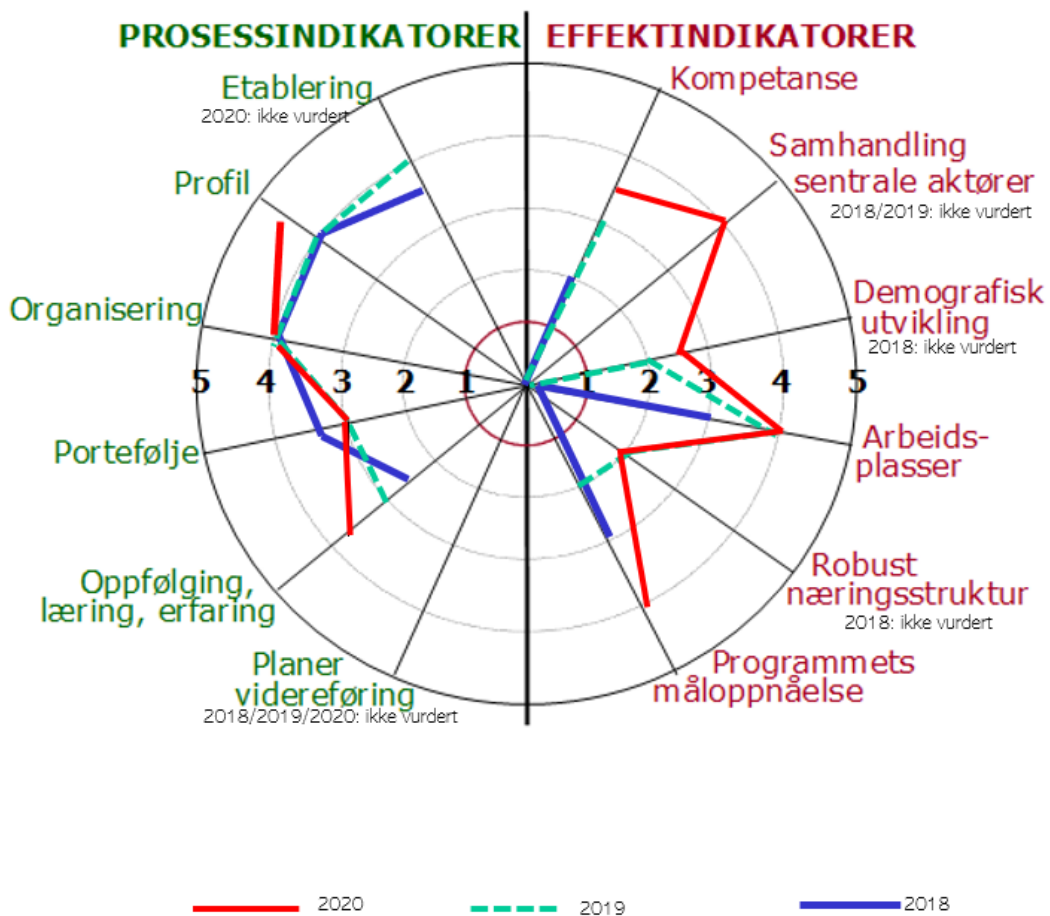
Omstillingsarbeidet er organisert i et eget kommunalt foretak, VOX Dyrøy KF.

Årsrapporten viser aktivitet og resultater i tredje programår.

Sammendrag av Programstatusvurderingen

Programstatusvurderingen er en årlig aktivitet, der styret sammen med en ekstern prosesskonsulent gjennomfører en egenvurdering av arbeidet i programåret. Denne ligger til grunn for videre arbeid med evt. revisjon av omstillingsplanen og handlingsplan for kommende år.

Følgende er «stjernediagrammet» som viser styrets oppfatning av utviklingen på de 12 indikatorene som vurderes.

Konklusjon fra Programstatusvurderingen:

Omstillingsorganisasjonen VOX Dyrøy fungerer godt og bidrar aktivt til utvikling både med kortsiktig- og langsiktig fokus. Det er prosjekter innen alle innsatsområder og ressursfordelingen er relativt jevnt fordelt i forhold til plan og budsjett. Enkelte innsatsområder har en mer langsiktig satsing slik at resultatene her (arbeidsplassmål) ikke vil kunne forventes før på litt lengre sikt. Når det gjelder omstillingsarbeidets hovedmål om å bidra til å utvikle og sikre 25 arbeidsplasser/årsverk i løpet av programperioden frem t.o.m 2020, er det mye som tyder på at en totalt sett er i rute i forhold til dette, til tross for at en ikke kan legge frem kvalitetssikrede dokumenterbare tall fra prosjektlederrapporteringen. Det bemerkes dog at midtveisevalueringen gjennomført av Oxford Research den 26 mai (6 mnd før PSV) stipulerte antall skapte arbeidsplasser for perioden til 7,7.

Midtveisevalueringen- overordnet vurdering

I april 2020 gjennomførte Oxford Research en «midtveiseevaluering» av omstillingsarbeidet i Dyrøy, på oppdrag fra Troms og finnmark fylkeskommune. Her påpekes følgende hovedinntrykk/ -anbefalinger:

- VOX bidrar til betydelig utviklingsaktivitet i næringslivet
- Anbefaler forsterket proaktiv innsats
- Bli flinkere å måle resultater
- Beholde innsatsområdene
- Starte arbeidet med å planlegge «livet etter VOX» to år før omstillingsperioden er over.

Vi gjengir oppsummeringen i sin helhet i det følgende:

Omstillingsprogrammet i Dyrøy preges av engasjement og interesse, og har tatt en posisjon i kommunen som skaper aktivitet både internt i bedrifter og i form av tiltak for å styrke kommunens attraktivitet. Blant bedriftene som har svart på spørreundersøkelsen i evalueringen sier hele 91 prosent at omstillings-programmet i stor eller noen grad er et godt tiltak for kommunen, mens 64 prosent sier at det har gjort kommunen mer attraktiv som bosettingskommune. 91 prosent av bedriftene sier at støtten fra program-met var avgjørende for at deres aktuelle prosjekt ble iverksatt, fremskyndet eller oppskalert. Programmet bidrar med andre ord til betydelig utviklingsaktivitet, samtidig som resultatene i form av nye arbeidsplasser foreløpig er svakere enn forventet.

For å sikre et godt tilfang av prosjektidéer og å motvirke prosjekttretthet, og dermed tilrettelegge for god måloppnåelse, anbefaler Oxford Research at en proaktiv arbeidsform fra programledelsen videreføres og forsterkes. Programmet bør prioritere ressurser til å arbeide aktivt og mobiliserende overfor næringslivet. Veiledning og sparring gir verdi for bedrifter som programmet allerede har vært i inngripen med, og også bedrifter som foreløpig ikke har mottatt bistand fra programmet. Sparringen kan skje på ulikt vis, avhengig av tilgjengelige kompetanseressurser. Programleder kan eventuelt selv håndtere oppgaven, i det minste deler av den. Ellers kan det leies inn fagpersonell med spisskompetanse innen Business Model Canvas eller tilsvarende modeller, slik det gjøres i gjennomføringen av SMB-utvikling. I enkelttilfeller vil også rådgivere fra Innovasjon Norge fylle denne rollen, for eksempel når et etablert kundeforhold allerede foreligger.

Oxford Research oppfatter at programmet ikke har et tilstrekkelig velfungerende system for monitorering av resultatoppnåelse. Det fremstår som om programmet, inkludert omstillingsstyret, ikke har hatt kontinuerlig oppdatert kunnskap om resultater i form av nye arbeidsplasser. Det synes som om omstillingsprogrammet har benyttet prosjektlederrapporten som datakilde, men ikke sørget for løpende kvalitetssikring av denne. Styremedlemmer og andre involverte personer har kunnskap om enkeltbedrifter som har sikret eller skapt arbeidsplasser, etter å ha mottatt bistand fra omstillingsprogrammet. Men det mangler en helhetlig og oppdatert oversikt over status for måloppnåelse for det som er definert som hovedmålsettingen for programmet. Oxford Research mener dette er uheldig, ettersom kunnskap om resultatoppnåelse utgjør viktig styringsinformasjon for omstillingsstyret og programmet som helhet.

Oxford Research anbefaler at omstillingsplanens innsatsområder og resultatmål vurderes, men ikke nødvendigvis revideres. Det er Oxford Research vurdering at en kommune med et næringsliv på Dyrøys størrelse kun i begrenset grad har potensial for en spissing av innsatsen mot bestemte næringer. I stedet handler det om å mobilisere bredt og arbeide med

de utviklingsprosjekter som kan identifiseres. I tillegg kan tilretteleggende tiltak igangsettes, men da med den forståelse at disse gjerne ikke gir resultater innen omstillingsperioden.

Gitt at Dyrøy kommune får forlenget omstillingsperioden til totalt seks år, er det ved programavslutning en klar forventning fra KMD, fylkeskommunen og Innovasjon Norge om at kommunen har styrket sin utviklingsevne, det vil si evnen til å fungere som en medspiller og ressurs for næringslivet. Denne utviklingsevnen er knyttet til økonomiske ressurser, personell, kompetanse, etc., og inkluderer blant annet interne personellressurser allokert til næringsutvikling, eksterne ressurser (som utviklingsselskap) og regionale samarbeidsorganer. Oxford Research observerer at svært mange omstillingskommuner ikke har avklart hvordan man skal innrette næringsutviklingsarbeidet fremover, etter seks år med omstilling. Dette svekker åpenbart evnen til å fungere som utviklingsressurs for næringslivet. Vi anbefaler derfor at omstillingskommuner senest to år før avsluttet seksårsperiode, påbegynner en prosess med sikte på å ha på plass det utviklingsapparatet som skal tas videre når den ekstraordinære omstillingsperioden er over. Det må også sikres at prosessen rigges på en slik måte at man faktisk har utviklingsapparatet på plass når omstillingsprogrammet avsluttes.

Økonomi 2020

VOX Dyrøy ble omdannet til kommunalt foretak 1.1.2020, i henhold til vedtak i kommunestyret. Vi må da oppfylle paragrafene i den nye kommunelovens kap 11 – kommunale og fylkeskommunale foretak.

Dette har vist seg å gi noen utfordringer i forhold til omlegging av regnskapsføringen i foretaket, blant annet omlegging av føring av tildelinger fra programmet, som fra 2020 må regnskapsføres på utbetalingstidspunktet mot tidligere på tildelingstidspunktet.

Det vil si at kun utbetalinger vil vises i foretakets regnskap, mens oversikt over tildelinger, utbetalinger og tilbakeføring av ubenyttede tilsagn føres som note i regnskapet ut fra foretakets egen porteføljestyling. Dette blir enklere på sikt, men har vært utfordrende i overgangsfasen.

Årsregnskapet preges forøvrig av liten reise- og møteaktivitet som en følge av koronaepidemien. Aktiviteten i programmet har på tross av dette vært god.

Se forøvrig årsregnskap for 2020.

Bruk av omstillingsmidlene

Tildelinger i 2020 til prosjekter:

30 prosjekter i regi av bedrifter eller Dyrøy kommune	kr. 2.854.787
<u>5 bedriftsrettede tiltak/ prosjekter i VOX-regi</u>	<u>kr. 323.691</u>
Totalt 35 prosjekter fikk tildelt	kr. 3.178.478

Fordeling av prosjektmidlene på innsatsområdene

Innsatsområde	Antall prosjekter	Sum tildeling
Sjømatnæring og tilknyttet leverandørvirksomhet	4	Kr. 364.400
Opplevelsesnæringer basert på reiseliv, mat og natur	10	Kr. 772.453
Øvrig næringsliv	12	Kr. 1.102.125
Attraktivitet	9	Kr. 939.500
Totalt	35	Kr. 3.178.478

Fordeling av prosjektmidlene på type prosjekt

Type prosjekt	Antall prosjekter	Sum tildeling
Forstudie	0	0
Forprosjekter	18	Kr. 2.377.296
Hovedprosjekter	17	Kr. 801.182
Totalt	35	Kr. 3.178.478

I 2020 ble det ikke gitt støtte til forstudier. I handlingsplanen for 2021 er det derfor lagt vekt på å mobilisere til flere forstudier, som eksempelvis kan være markedsvurderinger, idéutvikling, studieturer etc.

Hovedprosjekter i VOX er ikke investeringsprosjekter. Det er i hovedsak kompetansehevingsprosjekter i bedrift eller etableringsstøtte.

Covid 19 og omstillingsarbeidet

Da Norge stengte ned 12.mars 2020 skapte det selvsagt utfordringer og usikkerhet for mange av våre bedrifter. Reiselivsnæringen og en del handels- og servicebedrifter fikk merke nedstengingen på kroppen direkte. Dette ga også følger for omstillingsarbeidet, her kan nevnes

- Frokostmøtene for næringslivet ble innstilt våren 2020 og øvrig kurs og møteaktivitet for næringslivet ble kraftig redusert ut året.
- Den planlagte Næringslivsdagen på Elvetun skole ble ikke gjennomført
- Vi etablerte kjapt en «kriseordning» for koronarammede bedrifter, der vi innenfor en gitt ramme på 20 timer fullfinansierte økonomisk rådgivning for å søke utsettelse på avdrag, forhandle med kreditorer, søke på de statlige koronamidlene osv.
- Utadrettet arbeide med samarbeidspartnere og arbeidet med å rekruttere bedrifter til å lokalisere virksomhet til Espenes Industriområde ble begrense pga reiserestriksjoner.
- Vi tok kjapt i bruk teams som verktøy for å kommunisere med bedrifter og samarbeidspartnere. Omstillingsleder jobbet som mange andre fra hjemmekontor i en lang periode våren 2020. Flere styremøter ble også gjennomført på teams.

Når det gjelder utviklingsevnen i bedriftene så har vi sett at mange bedrifter har sett nødvendigheten av å omstille seg under koronaepidemien. Spesielt reiselivsbedriftene har hatt god utviklingsaktivitet og har satt i gang flere prosjekter. Utfordringen har i en del prosjekter vært knyttet til gjennomføring, der f.eks ekstern rådgiver eller samarbeidspartner ikke har kunnet vært fysisk til stede i Dyrøy, noe som igjen har gitt forsinkelse eller mangelfull leveranse.

De statlige ordningene for kontantstøtte til kriserammede bedrifter har i liten grad vært tilgjengelige for våre bedrifter. Noen av de minste falt utenfor pga at de var små og ikke hadde ansatte. Noen falt utenfor pga at de ikke oppfylte krav om omsetningsnedgang.

Aktiviteter 2020

Steigen-modellen / Arbeidslivsdag ved Elvetun

16. februar arrangerte VOX Dyrøy i samarbeid med Sjøvegan vgs, Elvetun skole og kommunen et åpent møte for næringslivet og interesserte. Tema for møtet var Steigen-modellen- fleksible lærlingeordninger, som var et nytt tilbud etablert ved Sjøvegan vgs.

I Steigenmodellen går eleven rett ut i lære fra 10.klasse, og er i hele læreperioden på 4 år tre dager i bedrift og to dager på skolen med fellesfag.

Høsten 2020 startet to avgangselever fra Elvetun på sin læretid (blikkenslager og havbruk).

I forlengelsen av møtet ble det avtalt å gjennomføre en «arbeidslivsdag» ved Elvetun skole, der vi inviterte potensielle arbeidsgivere i regionen til å møte våre elever, som en del av yrkesveiledningsfaget ved skolen. Arbeidslivsdagen fikk etter hvert det klingende navn «Spranget» og var planlagt gjennomført i april, men ble utsatt til høsten i påvente av lysere koronatider.

Høsten 2020 tok vi opp tråden igjen og kom så langt at det ble sendt ut invitasjoner til arrangement berammet til 4. november. Planen var å følge opp arrangementet med bedriftsbesøk/ utplassering av elever i forlengelsen. Nordavind Utvikling as v/ prosjektet Ung VOXen deltok i arbeidet, og Ungt Entreprenørskap var involvert i arbeidet.

Responsen var god, og Salmar, Mowi, Forsvaret, Demas, Dyrøymat og flere videregående skoler var påmeldt- for å nevne noen. Ungdomstrinnet forberedte seg ved å sette seg inn i hva de ulike bedriftene/ arbeidsgiverne gjennom nettsider etc.

Arrangementet måtte dessverre avlyses pga korona.

Liv og røre i Dyrøy

Da det stengte ned 12.mars ble våre handels / servicenæringer hardt rammet. Flere av bedriftene måtte innskrenke driften. Et av tiltakene vi iverksatte i VOX etter diskusjon i styremøte var å sette av midler til et forprosjekt som ble kalt «liv og røre i Dyrøy».

Forprosjektet skal utvikle «liv og røre i Dyrøy», som kampanjeside for handels- og servicenæringene i Dyrøy, styrke bedriftenes salgs- og markedsføringsevne og avklare grunnlaget for videreføring i et hovedprosjekt.

Forprosjektet ble gjennomført i regi av VOX Dyrøy, med Nordavind Utvikling as som innleid prosjektleder. Det ble etablert facebooksidene «Liv og røre i Dyrøy» og det ble gjennomført møter med de mest aktuelle handels& servicebedriftene.

Følgende aktiviteter ble gjennomført:

- Kampanjer rettet mot følgerne med gode tilbud fra bedriftene
- Aktiv oppfølging av bedriftene i fht å definere tilbud og utvikle deres egne kanaler, hovedsakelig sosiale media.

Som et ledd i dette ble det også gjennomført et åpent kurs i markedsføring i sosiale media i samarbeid med Kreativ Industri as i Alta. Kurset ble fulltegnet og gjennomført høsten 2020.

Konklusjonen fra forprosjekt «Liv og røre» var at dersom man skulle gå videre måtte det være i en satsing som var eid av næringslivet selv. Pr i dag ser vi ikke at det ligger til rette for det, ut fra resultatene fra forprosjektet. Imidlertid ligger kampanjesiden ute inntil videre, og kan blåses liv i kjapt.

Øvrige aktiviteter

Til tross for pandemien har det vært betydelig aktivitet i omstillingsprogrammet. Noen arrangementer som kan nevnes:

Ett frokostmøte på kafeen **28. februar**

Rekrutteringsseminar med Jobzone **16. oktober**

Næringsmøte under Dyrøyseminaret-innspill til sentrumsplanen med stor deltakelse **23. september**

Møte med Fylkesråd for næring Karin Eriksen og Fylkesråd og reiselivsbedriftene samt befaring Espenes Industriområde. **21. september**

I tillegg nevnes noen konkrete roller/ oppgaver/ møter som omstillingsprogrammet har hatt aktive roller.

- Møte med bankene i fht boligplanarbeidet
- PLP-kurs – Utviklingsledelse
- Innlegg i Storfjord kommunestyre om utviklingsarbeid i Dyrøy, sammen med Ragnvald Storvoll og ordfører Marit Espenes
- Deltakelse i styringsgruppa for prosjektet «Senja som bærekraftig reisemål»
- Deltakelse i styringsgruppa for boligplanarbeidet.
- Observatør i styringsgruppa for sentrumsplan
- Observatør i styringsgruppa for forprosjekt «Ung VOXen»
- Deltakelse i styringsgruppa for «Reguleringsplan Espenes Industriområde»

Det er gjennomført møter med alle bedrifter/ etablerere der vi har bidratt med finansiering i 2020.

SMB Utvikling 2019/ 2020

I 2019/2020 gjennomførte VOX Dyrøy Innovasjon Norges bedriftsutviklingsprogram SMB Utvikling, i samarbeid med rådgiverselskapet VESIR as v/ Olga Goldfain. Her deltok 15 lokale bedrifter, hvorav det ble gjennomført utviklingsprosesser i 13 av bedriftene.

Bedriftene som deltok:

- Dyrøymat as
- Mellem Bo og Omsorg as
- Molund VVS as
- Asfaltspecialisten as
- Brøstad Bil as
- Astafjord Vekst as
- AS Tema
- Djupvik gård
- Steinvoll gård

- Smibakken gård
- Nordahl bær
- Camp solbergfjord as
- Dyrøy holiday as
- Jæger Adventure camp as
- Arctic guide & Visit The real experience as

Det ble gjennomført individuelle prosesser i bedriftene samtidig som de fire reiselivsbedriftene Camp Solbergfjord AS, Dyrøy Holiday AS, Jæger Adventure AS og Arctic Guide & Visit the Real Experience AS arbeidet sammen i forprosjektet. I henhold til prosjektplanen ble det gjennomført tre reiselivssamlinger i samarbeid med Visit Senjaregionen, Visit Tromsø og Innovasjon Norge Arktis.

- Alle reiselivsbedrifter bookbare på Visit Tromsø Region og Visit Senja Region sine nettsider.
- Det er utviklet flere sammensatte produkter knyttet til overnatting og aktivitet.
- Tre av bedriftene har utviklet nye hjemmesider.
- En av bedriftene har utviklet et nytt aktivitetstilbud.
- Bedriftene deltar i Visit Senjas prosjekt rettet mot utvikling av tilbud mot skulder og vintersesong, der de også har gjennomført visningstur og møter med utenlandske turoperatører.

Se fagrapporten fra SMB Utvikling for utdypende info om prosjektet.

Sentrumsplanarbeidet

VOX Dyrøy har bidratt med kr. 200.000 fra 2019-rammen til Dyrøy kommune for gjennomføring av forprosjektet «Sentrumsplan i Dyrøy». Prosjektet ble gjennomført i 2020. VOX har bidratt aktivt i en sentral prosjektgruppe og som observatør i styringsgruppa (Formannskapet). I tillegg arrangerte vi et innspillsmøte for næringslivet med god deltakelse under Dyrøyseminaret i september 2020. Nordavind Utvikling hadde prosjekt- og prosessledelsen, og sentrumsplanen ble utarbeidet i samarbeid med Asplan Viak.

Forprosjektet hadde følgende effektmål:

I et langsiktig perspektiv skal vi utvikle et sentrumsområde vi kan være stolt av; innbydende og trivelig. Om 5-10 år skal sentrum i Brøstadbotn framstå som helhetlig, innbydende og trivelig. Dette har bidratt til økt bolyst og trivsel for innbyggere, økt besøksattraktivitet og levedyktig handels og servicenæring..

Sentrumsplanen resulterte i 13 tiltak som skal realiseres i årene som kommer:

1. Miljøgata
2. Oppgradering av torg med utsecene og amfi
3. Skogsmøteplassen med grillhytte
4. Elveparken lekeplass
5. Utsiktspunkt mot sjøen
6. Elvestien med treningsapparater, aktiviteter, litteratur- og realsfagsløype
7. Gang- og sykkelveg langs fylkesvegen

Øvrige viktige tiltak:

8. Idrettsparken del 2 med klatreområde/ bål/ grill/ lek
9. Nordavindshagen med amfi og opplevelser/vekster tilknyttet Arvid Hanssens diktning
10. Frisbeegolf-aktivitetssløype i sentrum
11. Realfagsløype i sentrum med QR koder
12. Litteratursti i sentrum
13. Offentlig tilgjengelig toalett- integreres i eksisterende bebyggelse

Sentrumsplanen ble behandlet i Dyrøy kommunestyre i møte 10.12.2020 der det ble gjort følgende vedtak:

1. *Kommunestyret gir sin tilslutning til framlagte forslag til ny sentrumsplan for Dyrøy kommune.*
2. *Tiltak 1 – «Miljøgata», og tiltak 2 – «Oppgradering av torg med utescene og amfi» prioriteres i rådmannens oppfølging av sentrumsplanen.*
3. *Det arbeides parallelt med de øvrige tiltakene i planen, slik at andre tiltak på prioriteringslisten kan gjennomføres underveis, i takt med at det oppnås finansiering.*

Dyrøy kommune fremmet i november / desember et forprosjekt overfor VOX og Troms Holding for prosjektering av tiltak 1 og 2 i sentrumsplanen. VOX-styret innvilget støtte til forprosjektet i desembermøtet, mens Troms Holding avsto søknaden. Dette arbeidet er derfor forsinket og blir tatt opp når det er fullfinansiert.

Sentrumsplanen finnes [her](#).

Oppfølging av Dyrøy kommunes boligplanarbeidet gjennom to forprosjekter

Forprosjektet «Utvikling av en helhetlig boligjeneste»

Dyrøy kommune har som tiltak 1 og 2 i boligstrategisk plan å etablere en helhetlig boligjeneste, som skal forenkle kontakten mellom innbyggere, næringsliv og kommunen.

VOX innvilget i desember 2020 støtte til forprosjektet «Utvikling av en helhetlig boligjeneste», som skal utarbeide og utføre løsninger som kan bidra til en helhetlig boligjeneste for første møte med kommunen, herunder en boligportal/informasjonsportal som inneholder nødvendig informasjon om boligtomter, tilskuddsordninger, kontaktinformasjon, aktuelle skjemaer og annen informasjon og digitale løsningene som skal ivareta et profesjonelt første møte mellom kommune og fremtidige innbyggere, næringsaktører og kommunen.

VOX deltar i styringsgruppa for prosjektet.

Boligtjenesten skal på luften første halvår 2021.

Forprosjektet «Framtidig strategisk eiendomsutvikling i Dyrøy kommune»

I boligplanen for Dyrøy kommune er et av tiltakene å gjennomgå den kommunale bygningsmassen og hvordan Dyrøy kommune bør organisere fremtidig forvaltning av de kommunale utleieboligene, og næringseiendommer som kommunen disponerer.

Prosjektet går gjennom den kommunale bolig og bygningsmasse, og komme med forslag til den beste organiseringen av tjenesten og tilrettelegging for bolig og næringsutvikling i Dyrøy kommune.

VOX innvilget i desember 2020 støtte til forprosjektet.

Espenes Industriområde

Utvikling av Espenes Industriområde er hovedsatsing i innsatsområde 1 – Sjømat og tilknyttet leverandørvirksomhet.

Mottakstilbud for fiskerne

Mottaksstasjonen lot seg som kjent ikke realisere som tenkt etter to anbudsrunder i 2019 pga høye byggekostnader. I 2020 har det vært jobbet ut fra å tilrettelegge for ilandføring av fisk.

I stedet har det vært arbeidet med alternative måter for å tilrettelegge for fiskerne. Fiskerne har signalisert at en kaikran og liggeplass for båter vil kunne utgjøre en start. VOX har også hatt dialog med fiskekjøper. utfordringen for fiskerne er at hver fisker må følge fisken fram til kjøper for signering av sluttsettel. I desember 2020 ble det derfor fremmet en forespørsel til Fiskeridirektoratet om dispensasjon fra dette kravet, ved at fiskerne gjennom et felles samvirke kan føre flere fangster på samme bil. Dette ble i utgangspunktet positivt mottatt men er ikke avklart.

Forprosjekt utvikling av liggehavn for yrkesbåter

Høsten 2020 innvilget VOX-styret et forprosjekt i regi av Mellem gård for å utrede muligheten for etablering av en liggehavn for yrkesbåter nordvest av industrikaia. Mellem gård er grunneier i aktuelt område.

Reguleringsplanarbeid/ planlagt utvidelse av området.

Ny reguleringsplan for Espenes Industriområde skal til kommunestyret i juni 2021.

Kommunen planlegger i 2021 en betydelig utvidelse av området gjennom utfylling i sjø med masseuttak på området innenfor. Det sjønære arealet utvides med 5 dekar, og i tillegg vil det frigjøres et betydelig areal innenfor.

Sjømatnæringen i regionen er i betydelig vekst. Det har i 2020 hatt kontakt med en interessant på området. Det førte ikke fram pga for lite areal. Etter planlagt utfylling av området forventer vi økt interesse for etablering.

Resultater og effekter så langt

Utvikling i arbeidsplasser

Antall nye arbeidsplasser registreres ut fra innrapporterte tall fra bedriftene i forbindelse med sluttrapportering på tilskudd, og oppfølging / kvalitetssikring med den enkelte i etterkant.

Det måles brutto skapte arbeidsplasser, i hht til Innovasjon Norges metodikk for å måle arbeidsplasser. Det er innrapportert fra 0,2 årsverk på det minste til 5,5 på det meste. Vi har gått bort fra å måle «sikrede arbeidsplasser» da dette er svært vanskelig å både måle og knytte til bidrag fra VOX.

Årstall	Sjømatnæring og tilhørende leverandørvirksomhet	Opplevelsesnæringer basert på kultur, natur og mat	Eksisterende næringsliv	Sum
2018	0	0	4	4
2019	0	0,2	11	11,2
2020	0	4,3	7,4	11,7
Sum	0	4,5	22,4	26,9

I tillegg til de rapporterte arbeidsplassene skal vi bidra til et mer robust næringsliv og at Dyrøy kommune blir en bedre **tilrettelegger** for næringslivet.

Når det gjelder robusthet, så har vi fått styrket bredden i næringslivet. Vi har fått nye bedrifter innen flere bransjer. Spesielt innen elektro, privat omsorgstjeneste og anleggsbransjen har vi styrket bredden. I tillegg er det ved årsskiftet frisør og treningssenter under etablering.

Etableringstakt

Følgende er en oversikt over etablerte foretak i Dyrøy kommune, fordelt på de vanligste foretaksformene AS, ENK og DA/ANS.

År	Antall nye foretak	Herav AS
2017	14	2
2018	17	3
2019	14	6
2020	17	11

Kilde: purehelp.no

Antall etableringer indikerer satsingslyst i næringslivet og vil oppdateres årlig i programperioden, sammen med andre indirekte effektindikatorer som beskrevet i Omstillingsplanen.

Lønnsomhet i næringslivet

Vi har samlet noen økonomiske nøkkeltall som tar pulsen på næringslivet. Tallene er summert for alle selskaper med forretningsadresse Dyrøy som levert offentlige regnskap. For 2019 var det 55 Dyrøy-bedrifter med offentlige regnskap.

År	Omsetning	Egenkapitalandel	Avkastningsgrad	Likviditet
	Sum drifts-inntekter	Sum egenkapital i prosent av sum eiendeler	Driftsresultat + finansinntekter i prosent av sum eiendeler	Omløpsmidler delt på kortsiktig gjeld
2017	201 mill	23,3%	9,4%	1,4
2018	199 mill	26,6%	5,9%	1,5
2019	207 mill	27,5%	7,6%	1,3

Egenkapitalen viser bedriftenes samlede evne til å utvikle seg og tåle nedgangstider.

Avkastningsgraden er målet på lønnsomhet og viser avkastning på totale eiendeler i bedriften.

Likviditetsgraden viser bedriftens betalingsevne.

I tillegg til de 55 bedriftene med forretningsadresse Dyrøy har vi betydelig aktivitet i havbruksnæringa og noe i handelsnæringa der verdiskaping ikke registreres i Dyrøy. Total verdiskaping i Dyrøy er derfor betydelig større.

Andel bedrifter som går i 0 eller overskudd

År	Antall med årsresultat større eller lik 0	Antall selskap	Andel med overskudd
2017	27	47	57%
2018	29	52	56%
2019	35	55	64%

6 av 10 bedrifter gikk med overskudd i 2019.

Kommune-NM

Kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse, og kommunal økonomi.

År	2019	2018	2017 (nullp)	2016
Totalt	354 (av 356)	418	406	420
Næringsliv *	349	416	413	419
Arbeidsmarked	344	394	414	411
Demografi	350	412	149	404
Kompetanse	224	319	378	301
Økonomi	346	403	395	400

* Næringsindikatoren baserer seg på følgende underkriterier:

1. **Næringslivsvariasjon:** Et mål på hvor jevnt spredt sysselsettingen er fordelt over næringer
2. **Inntektsnivå:** Gjennomsnittlig bruttoinntekt pr person >17 år
3. **Privat sysselsetting:** Sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak som andel av totalt antall sysselsatte.
4. **Kommunens kjøp av private tjenester i prosent av brutto driftsutgifter.**

Befolkningsutvikling

År	Befolkning 31.12
2014	1 154
2015	1 158
2016	1 138
2017 (nullp)	1 165
2018	1 134
2019	1083
2020	1065 (3.kv)

Nedgang på 18 personer pr 3.kvartal 2020. Samme som i 2019 pr 3. kvartal.

Sysselsetting og pendling

År	Sysselsatte med bosted i kommunen	Pendlere ut av kommunen	Pendlere inn til kommunen	Sysselsatte med arbeidssted i kommunen	Pendlings balanse (Innpendlere minus Utpendlere)
2005	555	184	48	419	-136
2006	567	216	45	396	-171
2007	549	196	33	386	-163
2008	547	205	37	379	-168
2009	532	193	38	377	-155
2010	525	189	36	372	-153
2011	548	210	41	379	-169
2012	532	195	59	396	-136
2013	527	204	57	380	-147
2014	504	214	57	347	-157
2015	510	210	62	362	-148
2016	498	211	60	347	-151
2017 (nullpunkt)	487	211	65	341	-146
2018	502	219	67	350	-152
2019	479	194	77	362	-117

I 2019 har vi hatt en nedgang på 23 sysselsatte med bosted i kommunen og 25 færre utpendlere.

Samtidig har vi hatt en økning på 12 arbeidsplasser i kommunen i 2019, og 10 flere innpendlere.

Utfordringen ser ut til å være å bosette personer til nye jobber.

Syssetting fordelt på privat og offentlig sektor

År	Offentlig	Privat	Sum	% Private
2005	178	241	419	57,5 %
2006	184	212	396	53,5 %
2007	182	204	386	52,8 %
2008	179	200	379	52,8 %
2009	189	188	377	49,9 %
2010	187	185	372	49,7 %
2011	202	177	379	46,7 %
2012	210	186	396	47,0 %
2013	198	182	380	47,9 %
2014	173	174	347	50,1 %
2015	201	161	362	44,5 %
2016	198	147	345	42,6 %
2017 (nullpunkt)	188	153	341	44,9 %
2018	203	144	347	41,5 %
2019	198	165	363	45,5%

Ny beregningsmåte fra 2015 ga ca 4% lavere tall hvert år derfra sammenlignet med årene før.

Andel privat ansatte har økt i 2019.

Brøstadbotn, 09.06.2021

Stig Stokkland, daglig leder VOX Dyrøy kf